

# Intern controleplan 2020

## Inhoudsopgave

1. INLEIDING .....	3
2. ALGEMENE ASPECTEN VAN INTERNE CONTROLE.....	5
3. CONTROLEAANPAK .....	8
4. VERSLAGLEGGING EN RAPPORTAGE .....	9
5. PLANNING.....	10
BIJLAGE I .....	11
BIJLAGE II .....	17

# 1. Inleiding

Het college is op basis van artikel 212 en 213 van de Gemeentewet verplicht te zorgen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Deze toetsing vindt plaats aan de hand van het intern controleplan.

## 1.1 Doelstelling intern controleplan

Het doel van interne controle is om op een gestructureerde manier aan te geven welke stappen wij nemen om vast te stellen in hoeverre de organisatie 'in control' is. 'In control zijn' betekent concreet:

- Betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening;
- Naleving van relevante wet- en regelgeving;
- Effectiviteit en efficiency van de bedrijfsprocessen.

Het intern controleplan van 2020 heeft primair tot doel om de (financiële) rechtmatigheid en getrouwheid vast te stellen.

De interne controles voor de kortere termijn zijn en blijven primair gericht op het aantonen van de getrouwheid van de cijfers en de financiële rechtmatigheid van de gemeentelijke activiteiten. De risicoanalyse is gebaseerd op de posten uit de jaarrekening.

Binnen de huidige interne controlemaatregelen ligt de focus niet op doelmatigheid en doeltreffendheid. Indien in de administratieve organisatie eventueel gebreken en/of verbeteringen worden gesignaleerd die kunnen leiden tot meer effectiviteit en efficiency, nemen wij dit op in onze rapportage.

Wij voeren de interne controle primair voor onze eigen organisatie en in ons eigen belang uit. De accountant maakt hier vervolgens gebruik van. Daarom stemmen wij dit intern controleplan goed af met de accountant.

## 1.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Er staat een wetswijziging op de agenda waarbij het college vanaf 2021 een rechtmatigheidsverklaring moet afgeven. De gedachte achter de wetswijziging is dat de politieke aanspreekbaarheid van het college toeneemt als dit bestuursorgaan de rechtmatigheidsverklaring afgeeft. De discussie over rechtmatigheid kan dan plaatsvinden tussen college en gemeenteraad en niet tussen gemeenteraad / college en accountant. De rechtmatigheidsverklaring gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening. De accountant toetst het getrouwe beeld van de jaarrekening. Ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording betekent dit, dat de accountant zal toetsen of de beweringen in deze rechtmatigheidsverantwoording voldoende zijn onderbouwd.

### *Randvoorwaarden voor een rechtmatigheidsverantwoording*

In 2019 zijn de interne controlemedewerkers gestart met het beoordelen van de kwaliteit van de procesbeschrijvingen. Hieruit blijkt dat er nog een flinke verbeterslag moet worden gemaakt. Voor alle kritische processen geldt dat er een procesbeschrijving aanwezig moet zijn, waarin de werkelijke processtappen worden beschreven. In de procesbeschrijving dient nadrukkelijk te worden beschreven wat de risico's zijn en welke beheersingsmaatregelen zijn getroffen om deze risico's te beperken. Deze beschrijvingen ontbreken nu.

Om te komen tot een rechtmatigheidsverklaring zullen de interne beheersingsmaatregelen die worden uitgevoerd in de lijn zichtbaar moeten worden vastgelegd. De maatregelen die worden

uitgevoerd om de risico's in de processen te beheersen moeten achteraf toetsbaar zijn. Zonder goede documentatie is dit niet mogelijk.

### 1.3 Interne controle en verbijzonderde interne controle: een korte uitleg

Het in beeld brengen van de procesrisico's en de beheersingsmaatregelen is de basis voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. Elke proceseigenaar binnen onze gemeente heeft inzicht nodig in "wat kan er fout gaan in mijn proces" en "welke maatregel heb ik getroffen om te voorkomen dat deze fout wordt gemaakt".

Deze interne controle in de 1e lijn moet geborgd zijn in het werkproces. Dit betekent niet dat alle afdelingen jaarlijks controles op basis van een steekproef moeten uitvoeren. In het werkproces moeten de beheersmaatregelen zijn ingeregeld. De uitvoering van de beheersmaatregel dient zichtbaar vastgelegd te worden.

Jaarlijks moet opzet, bestaan en werking van deze beheersmaatregelen worden getoetst. Daarvoor is dit interne controleplan.

Een belangrijk onderdeel van de procesbeheersing in de lijn zijn de algemene IT beheersmaatregelen (zoals toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer, back up & recovery procedures, functiescheiding, interfaces). Een voorbeeld: als het wijzigingsbeheer niet op orde is, heeft het niet veel zin om vast te stellen dat belastingtarieven juist in een systeem zijn ingebracht. Hoe stel je met zekerheid vast dat hier geen wijzigingen in zijn aangebracht gedurende een periode?

### 1.4 Opvolging bevindingen voorgaande jaren en accountant

Het uitgangspunt van de gemeente is om de aanbevelingen van de interne controle en de accountant zoveel mogelijk op te volgen. Indien aanbevelingen niet worden opgevolgd, zal dit moeten worden beargumenteert.

Van iedere controle wordt een controlememo gemaakt, waarin de aanbevelingen van voorgaande jaren en de accountant worden benoemd. In dit memo wordt aangegeven wat met de aanbeveling is gedaan.

### 1.5 Opbouw controleplan

In dit controleplan worden de algemene aspecten van interne controle behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de aanpak van de controle. Hoofdstuk 4 gaat over de rapporteringsvereisten. In hoofdstuk 5 is de planning opgenomen.

## 2. Algemene aspecten van interne controle

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke aspecten van belang zijn bij de opzet en de uitvoering van interne controles.

### 2.1 Normenkader

Het normenkader is de leidraad voor de rechtmatigheidscontrole binnen de gemeente. Het betreft een inventarisatie van de relevante interne en externe regelgeving. Uiteraard zijn alleen wet- en regelgeving en verordeningen van belang die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen.

Het normenkader wordt door de raad vastgesteld. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de raad. De belangrijkste kaders zijn:

Externe kaders

- BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden)
- BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden)
- Kadernota rechtmatigheid

Interne kaders

- Financiële verordening
- Controle verordening
- Interne wet- en regelgeving

Het normenkader is als bijlage bij dit controleplan gevoegd.

Het normenkader wordt vertaald naar de werkprogramma's per proces. Ook bij de risico analyses beoordelen wij de invloed van het normenkader en eventuele wijzigingen hierin.

### 2.2 Risicoanalyse

We kiezen voor een op risicoanalyse gebaseerde controleaanpak. Aan ieder bedrijfsproces wordt een risicoscore toegekend. De kwalificatie van het risico is afhankelijk van de financiële omvang van het proces en het risico op fouten/onjuistheden van materieel belang.

De goedkeurings- en rapporteringstolerantie die wij gebruiken zijn gebaseerd op het controleprotocol. Dit is de omvang van geconstateerde fouten die leidt tot een goed- of afkeurende controleverklaring van de accountant of tot opnemings ervan in het accountantsverslag.

*Controletoleranties*

De goedkeuringstoleranties zijn gerelateerd aan de zogenaamde omvangbasis. De omvangbasis is gelijk aan de totale lasten van de gemeente. Toevoegingen aan reserves worden in dit kader ook als lasten beschouwd. De volgende goedkeuringstoleranties zijn van toepassing:

Toleranties	Strekking accountantsverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Foutpercentage				
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Op basis van de totale lasten volgens de begroting 2020 van afgerond € 81.767.000 (inclusief toevoegingen aan reserves) zijn de bedragen dit jaar als volgt:

Goedkeuringstolerantie	Grondslag	Bedrag (afgerond)
Fouten	1% van de lasten	€ 817.000
Onzekerheden	3% van de lasten	€ 2.451.000
Rechtmatigheid	1% van de lasten	€ 817.000

De processen zijn op basis van financieel belang en het risicoprofiel ingedeeld in twee categorieën: hoog en laag. Deze indeling bepaalt de controlefrequentie. Bij financieel belang wordt de volgende indeling gehanteerd:

Financieel belang	Bedrag *
Hoog	≥ € 613.000
Laag	< € 613.000

\*75% van de goedkeuringstolerantie

De mate waarin een proces risicovol is, wordt bepaald aan de hand van de volgende vragen:

- Is sprake van veel transacties;
- Zijn de transacties uniek en hebben ze geen repeterend karakter;
- Is sprake van veel en/of complexe regelgeving;
- Is sprake van wijziging in het proces of in het systeem, de organisatie of betrokken medewerkers;
- Is het proces nieuw;
- Zitten er schattingselementen in het proces of in de uitkomsten van het proces;
- Is sprake van een verhoogd frauderisico;
- Hebben interne controles in de achterliggende jaren bevindingen opgeleverd.

Het aantal keren dat één van de bovenstaande vragen met 'ja' wordt beantwoord, bepaalt het risicoprofiel van het proces:

Risicoprofiel	Aantal Ja
Hoog	>4 keer
Midden	2-3 keer
Laag	0-1 keer

De volgende tabel geeft de relatie weer tussen financieel belang, risicoprofiel en de frequentie waarin processen worden gecontroleerd:

Financ. Belang \ Risico	Risico		
	Laag	Midden	Hoog
Hoog	Tweejaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks
Laag	Driejaarlijks	Driejaarlijks	Tweejaarlijks

De processen die hoog scoren qua financieel belang en risico (rood gemarkeerd), ook wel kritische processen genoemd, zullen elk jaar onderdeel uitmaken van de rechtmatigheidscontrole. De processen die op deze onderdelen lager scoren, zullen daarentegen ofwel tweejaarlijks, ofwel driejaarlijks worden gecontroleerd.

### 2.3 Onderbouwing aantal deelwaarnemingen

De aantallen voor de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden zijn per proces verschillend. In onderstaande tabel is te zien welke aantallen posten gecontroleerd moeten worden bij bepaalde frequenties waarmee een proces zich voordoet.

Frequentie	Populatie	Omvang deelwaarneming
Jaarlijks	1	1
Kwartaal	4	2
Maandelijks	12	4
Wekelijks	52	10
Dagelijks	250	25
Meerdere per dag	Groter dan 250	45

Het aantal gevonden fouten tijdens de controle kan aanleiding zijn om de omvang van de deelwaarneming aan te passen.

De methode waarmee posten geselecteerd worden verschilt per proces. Een (a-selecte) steekproef en kritische deelwaarneming zijn twee methoden om posten mee te selecteren. Bij een a-selecte steekproef worden de te controleren posten willekeurig geselecteerd en bij een kritische deelwaarneming is sprake van een gerichte selectie. Per proces wordt aangegeven hoe de selectie heeft plaatsgevonden.

### 3. Controleaanpak

In bijlage A bij dit controleplan is een overzicht opgenomen van de geïdentificeerde processen met risicoprofiel. In dit hoofdstuk wordt de aanpak van de uitvoering van de controle beschreven. In 2020 zullen wij ons, op advies van de accountant, vooral richten op de controle van verstrekkingen WMO en jeugd, inkopen en aanbesteden, verstrekte subsidies en personeelskosten. De overige processen zullen naar verwachting na afloop van het jaar gegevensgericht worden gecontroleerd.

#### 3.1 Administratieve organisatie en interne beheersing

De basis voor de uitvoering van de risicoanalyse en de totstandkoming van de werkplannen zijn de procesbeschrijvingen. De processen worden beoordeeld op actualiteit en waar nodig vinden aanpassingen plaats.

Bij de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden wordt zoveel mogelijk gesteund op aanwezige beheersingsmaatregelen. Bij tekortkomingen in de interne beheersing zullen meer gegevensgerichte werkzaamheden moeten plaatsvinden. Een deel van de rechtmatigheidscontrole wordt d.m.v. gegevensgerichte controles uitgevoerd door onze accountant tegelijk met de controle van de jaarrekening.

#### 3.2 Risicoanalyse

Het controleplan is gebaseerd op een risicoanalyse. Een risico is de kans dat een ongewenste situatie zich voordoet en de impact die de ongewenste situatie in dat geval heeft. De kans dat de schade wordt geleden in combinatie met de omvang van de mogelijke schade moet worden afgewogen tegen de investering die gedaan moet worden om de schade te voorkomen. De werkwijze met betrekking tot de risicoanalyse is in hoofdstuk 2 beschreven.

#### 3.3 Werkprogramma's en controlememo's

Per te controleren proces wordt een werkprogramma opgesteld. Dit is een checklist met de uit te voeren werkzaamheden per proces.

De bevindingen van de controle worden per proces vastgelegd in een controlememo.

## 4. Verslaglegging en rapportage

### 4.1 Rapportage intern

De voortgang en bevindingen van het controleplan worden gerapporteerd aan de concerncontroller. Per gecontroleerd proces wordt door de medewerker die de interne controle uitvoert een concluderend memo opgesteld. In dit memo worden de uitgevoerde werkzaamheden beschreven en de bevindingen bij de controles vermeld. Aan deze bevindingen wordt een conclusie verbonden en worden eventuele aanbevelingen gedaan ter verbetering van het desbetreffend proces.

De directie en het college worden periodiek op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de interne controle.

### 4.2 Rapportage accountant

De uitkomsten van de interne controle worden gerapporteerd aan de accountant. Hij kan deze uitkomsten gebruiken bij de oordeelsvorming bij de jaarrekeningcontrole. De accountant zal ook zelf aanvullende werkzaamheden verrichten, omdat hij niet alleen kan steunen op de bevindingen van onze interne controle. Daarvoor moet de organisatie voldoen aan eisen van objectiviteit, deskundigheid en systematische aanpak. Deze vereisten zijn niet haalbaar voor een organisatie van onze omvang.

## 5. Planning

In dit hoofdstuk wordt de tijdsplanning voor de uitvoering en rapportage over interne controles aangegeven.

Nr.	Omschrijving	Periode	Wie
1	Opstellen/actualiseren controleprotocol en normenkader	December 2019	Adviseur control en concerncontroller
2	Actualiseren IC plan	Voorjaar 2020	Medewerker interne controle en concerncontroller
3	Vaststellen controleprotocol (indien gewijzigd) door directie en daarna aanbieden aan college en raad (onder voorbehoud bespreking accountant)	n.v.t.	n.v.t
4	Bespreken controleplan en controleprotocol met accountant	Voorjaar 2020	Concerncontroller en accountant
5	Tussentijdse rapportage interne controle 2020 inclusief beoordeling resultaten interne controle	Najaar 2020	IC medewerkers en adviseurs control
6	Lijst op te leveren stukken interim-controle	Oktober 2020	Accountant en organisatie
7	Interimcontrole accountant	November 2020	Accountant
8	Ontvangst concept managementletter	Januari 2021	Accountant
9	Bespreking concept managementletter met wethouder, secretaris, concerncontroller	Januari 2021	Accountant
10	Behandeling managementletter in College B&W en WFO	Januari 2020	Griffie
11	Opstellen tussentijdse rapportage interne controle	Voorjaar 2020	Adviseurs control en concerncontroller

## Bijlage I Normen- en toetsingskader 2020

Normen- en Toetsingskader gemeente Midden-Drenthe 2020						
Normenkader			Toetsingskader			
Programma's	Externe wetgeving	Interne regelgeving	Recht	Hoogte	Duur	Hardheidsclausule
<b>Algemeen voor alle programma's</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Grondwet</li> <li>▪ Gemeentewet</li> <li>▪ Awb</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Inspraakverordening</li> <li>▪ Mandaatbesluit</li> </ul>				
<b>Burger en bestuur</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Grondwet</li> <li>▪ Wet Openbaarheid van Bestuur</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Verordening rechtspositie wethouders en raadsleden 2011</li> <li>▪ Verordening geldelijke voorzieningen commissieleden en fractievergoeding 2011</li> <li>▪ Ombudsverordening</li> <li>▪ Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie Midden-Drenthe 2018</li> <li>▪ Verordening op de raadscommissies 2014</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 2-26</li> <li>▪ 2, 3, 4, 5, 6</li> <li>▪ 3</li> <li>6, 11</li> <li>▪ 6</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 2-26</li> <li>▪ 2, 3</li> <li>6</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 2-26</li> </ul>	
<b>Werk en inkomen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Burgerlijk wetboek</li> <li>▪ Wet Basisregistratie personen</li> <li>▪ Wet rechten burgerlijke stand</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Verordening Basisregistratie personen 2014</li> </ul>	In relatie tot leges			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Participatiewet</li> <li>▪ Wet sociale werkvoorziening</li> </ul>	zie inkomensondersteuning				
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Participatiewet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3-17, 20, 21</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 19, 20</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 4, 10, 11, 12, 21</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 28</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Participatiewet</li> <li>▪ Wet inburgering (nieuwkomers)</li> <li>▪ ROA/VVTV</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Verordening Wet Inburgering</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 9, 10</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 5, 9, 10</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 5</li> </ul>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Participatiewet</li> <li>▪ IOAW</li> <li>▪ IOAZ</li> <li>▪ Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Individuele inkomstenstoeslag februari 2015</li> <li>▪ Verordening Clientenparticipatie 2015</li> <li>▪ Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ 2015</li> <li>▪ Verordening Minimaregelingen februari 2015</li> <li>▪ Verordening individuele studietoelage Participatiewet 2015</li> <li>▪ Re-integratieverordening Participatiewet juli 2015</li> <li>Beleidsregel plaatsingsubsidie 2017</li> <li>▪ Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015</li> <li>▪ Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW, en IOAZ 2015</li> <li>▪ Verordening loonkostensubsidie Participatiewet 2015</li> <li>▪ Verordening Persoonsgevonden budget begeleid werken wet sociale werkvoorziening</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3, 4, 5, 6</li> <li>▪ 5, 6</li> <li>▪ 2, 6, 8, 9</li> <li>▪ 5, 6, 7, 10</li> <li>▪ 2, 3, 5.2</li> <li>▪ 2, 3, 4, 17</li> <li>3, 5</li> <li>▪ 1, 2, 3</li> <li>▪ 4</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3, 4, 5, 6</li> <li>▪ 7, 8, 9</li> <li>▪ 5, 6</li> <li>▪ 4</li> <li>▪ 10, 14, 15, 19</li> <li>4, 5, 8</li> <li>▪ 2</li> <li>▪ 3, 6, 7, 8</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 7, 8, 9</li> <li>▪ 6, 10</li> <li>▪ 6, 7, 15, 19</li> <li>▪ 5</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 7</li> <li>▪ 11</li> <li>▪ 13</li> <li>▪ 6</li> <li>▪ 23</li> <li>▪ 8</li> <li>▪ 17</li> </ul>
<b>Veiligheid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet veiligheidsregio's</li> <li>▪ Gemeentewet</li> <li>▪ Opiumwet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene plaatselijke verordening Midden-Drenthe 2017</li> <li>▪ Festiviteiten en evenementenverordening</li> <li>▪ Verordening op de Speelautomatenhal</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>In relatie tot leges</li> <li>In relatie tot leges</li> <li>In relatie tot leges</li> </ul>			

<b>Onderwijs en Jeugd</b>	▪ Wet op het primair onderwijs; Wet op de expertisecentra; Wet op het voortgezet onderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2017	▪ 4, 6, 7, 8, 9, 9a, 11, 14, 16, 19a, 25	▪ 4, 14, 25, 31	▪ 11, 14, 15, 17		
	▪ Wet primair onderwijs  ▪ Wet op het voortgezet onderwijs ▪ Wet educatie- beroepsonderwijs ▪ Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ▪ Leerplichtwet  ▪ Wet OKE	▪ Verordening subsidiëring godsdienst- en vormingsonderwijs ▪ Verordening leerlingenvervoer  ▪ Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017	▪ 2, 5.2, 5.3, 5.4  ▪ 2, 3, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 31	▪ 5.1, 8  ▪ 3.1, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	▪ 4, 5.2	▪ 29, 30	
	▪ Jeugdwet	Verordening Wmo en Jeugdhulp 2018 gemeente Midden-Drenthe	15, 19	16, 17		28	
<b>Bouw, wonen en milieu</b>	▪ Wet ruimtelijke ordening ▪ Besluit ruimtelijke ordening	▪ Landschapsverordening ▪ Exploitatieverordening ▪ Bestemmingsplannen	▪ 14 ▪ 3, 9 In relatie tot leges In relatie tot leges	▪ 5			
	▪ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht  ▪ Wet ISV ▪ Woningwet  ▪ Bouwbesluit  ▪ Huurprijzenwet woonruimte ▪ Huisvestingswet	▪ Verordening VROM Startersregeling ▪ Verordening op het gebruik van woningen als tweede woning Verordening Verzilverlening gemeente Midden-Drenthe	▪ 6 ▪ 4  5, 7, 9	▪ 4, 5, 6  7, 9	▪ 9	▪ 10  12	

	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet op de huurtoeslag</li> <li>▪ Wet bevordering eigen woningbezit</li> </ul>					
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet milieubeheer</li> <li>▪ Wet belastingen op milieugrondslag</li> <li>▪ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Compensatieverordening</li> <li>▪ Bestemmingsplannen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 8.1</li> </ul> <p>In relatie tot leges</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 8.2</li> </ul>		
<b>Openbare ruimte</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wegenverkeerswet</li> <li>▪ Besluit administratieve bepalingen wegverkeer</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene plaatselijke verordening</li> </ul>	In relatie tot leges			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Boswet</li> <li>▪ Kaderwet LNV subsidies</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Bomenverordening</li> <li>▪ Bestemmingsplannen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 11</li> </ul> <p>In relatie tot leges</p>			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Gemeentewet</li> <li>▪ Wet op de lijkbezorging</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Beheersverordening begraafplaatsen 2013</li> </ul>	In relatie tot leges			
<b>Vrije tijd</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene subsidieverordening</li> <li>▪ Tarieven gemeentelijke sportaccommodaties 2017</li> </ul>	<p>zie algemene middelen</p> <p>alle</p>	alle	alle	n.v.t.
		<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Festiviteiten en evenementenverordening</li> </ul>	In relatie tot leges			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet op het specifiek cultuurbeleid</li> <li>▪ Monumentenwet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene subsidieverordening</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 4, 5, 6, 8, 9, 2, 10, 15, 16, 21, 22</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3, 18</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 7</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 23</li> </ul>
<b>Zorg en welzijn</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet maatschappelijke ondersteuning</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers</li> <li>▪ Verordening gemeentelijk fonds gezondheidszorg</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3, 4</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 5</li> </ul>		

		<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene subsidieverordening</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 4, 5, 6, 8, 9,2, 10, 15, 16, 21, 22</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3, 18</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 7</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 23</li> </ul>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet maatschappelijke ondersteuning</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Verordening Wmo en Jeugdhulp 2018 gemeente Midden-Drenthe</li> <li>Regeling Mantelzorgwaardering Midden-Drenthe 2017</li> <li>Zorgkostenregeling 2018 gemeente Midden-Drenthe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>7, 8, 19</li> <li>1, 3</li> <li>4, 5, 6, 8, 9, 10, 11</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>9, 10, 11</li> <li>2</li> <li>7,8, 9, 10, 11</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>9</li> <li>2</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>28</li> </ul>
<b>Algemene middelen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Gemeentewet</li> <li>▪ Regeling uitzettingen en derivaten decentrale ovh.</li> <li>▪ Wet op het BTW compensatiefonds</li> <li>▪ Wet op de loonbelasting 1964</li> <li>▪ Wet Deregulering beoordeling arbeidsrelaties</li> <li>▪ Vennootschapsbelasting</li> <li>▪ Wet houdbare overheidsfinanciën</li> <li>▪ Financiële Verhoudingswet</li> <li>▪ Besluit Begroting en Verantwoording</li> <li>▪ Besluit accountantscontrole decentrale overheden</li> <li>▪ BTW compensatiefonds</li> <li>▪ Wet Bibob</li> <li>▪ Algemene wet bestuursrecht</li> <li>▪ Wet financiering decentrale overheden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene subsidieverordening</li> <li>▪ Legesverordening 2018</li> <li>▪ Controleverordening gemeente Midden-Drenthe</li> <li>▪ Financiële verordening 2016 gemeente Midden-Drenthe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 4, 5, 6, 8, 9,2, 10, 15, 16, 21, 22</li> <li>alle</li> <li>alle</li> <li>alle</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 3, 18</li> <li>alle</li> <li>alle</li> <li>alle</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 7</li> <li>alle</li> <li>alle</li> <li>alle</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ 23</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen</li> <li>▪ Wet waardering Onroerende Zaken</li> </ul>					
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wet gemeenteschappelijke regelingen</li> <li>▪ Ambtenarenwet</li> <li>▪ CAR/UWO</li> <li>▪ Rechtspositiebesluit burgemeesters</li> <li>▪ Rechtspositiebesluit wethouders</li> <li>▪ Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)</li> <li>▪ WNT / Beleidsregels WNT 2017</li> <li>▪ Wet verbetering poortwachter</li> <li>▪ Wet arbeid en zorg</li> <li>▪ Aanbestedingswet</li> <li>▪ Gids proportionaliteit</li> <li>▪ Aanbestedingsreglement Werken (ARW)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Beleidsregels inkoop en aanbesteding gemeente Midden-Drenthe</li> </ul>				
<b>Overige</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Verordening Forensenbelasting 2018</li> <li>▪ Verordening Lijkbezorgingsrechten 2018</li> <li>▪ Verordening Marktgeden 2018</li> <li>▪ Verordening Onroerende-Zaakbelastingen 2018</li> <li>Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2018</li> <li>▪ Verordening Rioolheffing 2018</li> <li>▪ Verordening Toeristenbelasting 2018</li> <li>▪ Verordening Bedrijven Investeringszone Centrum Beilen 2017</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>2, 3, 4, 6A,</li> <li>2, 3, 7, 10</li> <li>2, 3, 7, 8, 10</li> <li>1, 2,</li> <li>3, 7, 9</li> <li>3, 4, 9, 11</li> <li>1, 2, 3</li> <li>3,4,5,7</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>4, 5</li> <li>4</li> <li>4</li> <li>3, 4, 5, 8</li> <li>6</li> <li>5,6</li> <li>4, 5, 6</li> <li>6,8</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>6</li> <li>5</li> <li>5</li> <li>▪ 7</li> <li>5</li> <li>7</li> <li>7</li> <li>11</li> </ul>	

## Bijlage II Overzicht werkprocessen

Kritische processen waarop jaarlijks interne controle wordt uitgevoerd:

Nr.	Omschrijving	Financieel belang		Categorie	Beoordeling	Contactpersoon	Contactpersoon
		Lasten 2019	Baten 2019				
1	Algemene Uitkering		€ 47.000.000	Hoog	Midden	S. Strijker	C. Kooiker
2	Inkopen en aanbestedingen	€ 18.000.000		Hoog	Hoog	M. Buitenwerf/D. Boswijk	C. Kooiker
3	Salarissen	€ 17.000.000		Hoog	Hoog	W. Bosman	C. Kooiker
4	Werk en inkomen (Participatie)	€ 6.800.000		Hoog	Hoog	E. Mellema/A. Terpstra (Stimulanz)	R. Bloem
5	WMO						
	a. hulpmiddelen	€ 1.700.000		Hoog	Hoog	D. Boswijk/K. Speelman	R. Bloem
	b. Huishoudelijke hulp	€ 4.600.000		Hoog	Hoog	D. Boswijk/K. Speelman	R. Bloem
	c. begeleiding	€ 3.300.000		Hoog	Hoog	D. Boswijk/K. Speelman	R. Bloem
6	Jeugdzorg	€ 6.800.000		Hoog	Hoog	D. Boswijk/K. Speelman	R. Bloem
7	Subsidies	€ 4.600.000		Hoog	Hoog	R. Barelds	C. Kooiker
8	Belastingen						
	a. OZB		€ 6.200.000	Hoog	Midden	K. Stoffers	C. Kooiker
	b. Afval		€ 3.000.000	Hoog	Midden	K. Stoffers	C. Kooiker
	c. Rioolheffing		€ 3.900.000	Hoog	Midden	K. Stoffers	C. Kooiker
	d. Toeristenbelasting		€ 960.000	Hoog	Midden	K. Stoffers	C. Kooiker
9	Leges						
	a. Bouwleges		€ 650.000	Hoog	Midden	G. v.d. Veen	H. Heijnen
10	Grondexploitatie	pm		Hoog	Hoog	A. Schneider	H. Heijnen
11	Treasury en financiering	pm		Hoog	Hoog	J. Bosma	C. Kooiker
12	SISA Samenleving	pm		Hoog	Hoog	W. Hazeveld	R. Bloem
	SISA BDU			Laag	Hoog	H. Heijnen	R. Bloem
13	reserveringen	€ 1.780.000	€ 9.700.000		Midden	R. Bloem	C. Kooiker
	<b>Subtotaal</b>	<b>€ 64.580.000</b>	<b>€ 71.410.000</b>				
	Niet beoordeelde posten:						
	kapitaallasten	€ 6.600.000					
	overig	€ 6.500.000	€ 7.200.000				
	<b>Totaal begroting 2019</b>	<b>€ 77.666.000</b>	<b>€ 78.670.000</b>				
	Procentueel	83,15%	90,77%				

Processen die niet jaarlijks gecontroleerd worden:

Proces	2019	2020	2021
Forenzenbelasting	x		
Begrafenisrechten	x		
Leges burgerzaken	x		
Invordering	x		
Marktgelden		x	
Processen milieustraat (Afvoer, inzameling, opbrengsten)		x	
Onderwijshuisvesting		x	
Zwembaden			x
Overige opbrengsten (o.a. detachering, verhuur)			x
Bestuursdeclaraties			x
Grote projecten (inclusief subsidiebatens)			x
Verbonden partijen			x